

Het gebruik van de coniunctivus.

In de hoofdzin.

Coniunctivus praesens

- **adhortativus**: de coni.praes. wordt vaak gebruikt om aan te sporen: **laten**. De negatie daarbij is **ne**.
 - (Ne) taceatis. Laten jullie (niet) luisteren.
- **optativus**: de reële wens: vaak ingeleid door **uti(nam)** ontkenning **ne**, vertaald met **moge(n)**.
 - Uti ne moriar. Och, moge ik niet sterven.
- in vragen: **dubitativus**, vertalen met **moeten/zullen**.
Quid faciam? Wat moet ik doen?
- **potentialis**: dit gebruik komt heel veel voor. Het geeft een bescheiden mening of verwachting weer. Je kunt het het best vertalen met **wel zullen, zullen kunnen, kunnen, zouden kunnen**. De ontkenning is non. Vaak gaat dit gepaard met **si + potentialis**, die bijna niet te vertalen is.
Si id facias, puniaris. Als je dit zult doen, zul je **wel** gestraft worden.

Coni. Imperfecti:

1. irrealis van het heden:
 - iets wordt als niet werkelijk voorgesteld
 - vertalen met zou/zouden
 - ontkenning non
 - vaak met si-zin + conimperf.irrealis
 - Si eum necaret, eum non servarem. Als hij hem zou doden, zou ik hem niet redden.
2. irreele wens van het heden: je wenst iets voor nu, maar denkt dat het niet reeel is.
 - Ontkenning ne
 - met uti/utinam
 - vertalen met ovt **en** 'maar'
 - Mortuus essem. Was ik maar dood
 - Ne morirer. Stierf ik maar niet.
3. potentialis van het verleden: slechts in versteende uitdrukkingen van de 2^e s.:
 - videres je/men had kunnen zien
 - putares je/men had kunnen menen
 - Diceres je/men had kunnen zeggen
4. de dubitativus:
 - moest/zou
 - Quid dicerem? Wat moest/zou ik zeggen?

coniunctivus perfecti.

1. **potentialis** van het heden. De coni. perfecti heeft als potentialis dezelfde betekenis hetzelfde gebruik als de coni. praesentis:
 - si dives sim, felix sim. - si dives fuerim, felix fuerim. Als ik rijk ben, zal ik wel gelukkig zijn.
2. **prohibitivus**: ne + coni. perf. 2^e s./pl. - noli + inf.
 - Ne lacrimaveris - noli lacrimare

Coni.plusq.perf.

- irrealis van het verleden
 - negatie non
 - vertaling zou hebben/ zijn ge--
 - vaak met si-zin en coni. Pl.perf.
 - Si id audissem, non venissem. Als ik dit gehoord had, was ik niet gekomen.
- irreele wens van het verleden
 - uti/utinam,
 - negatie ne
 - vertalen met ovt en 'maar'
 - Ne natus essem. Was ik maar niet geboren.